

TRABZON İLİ ARAKLI İLÇESİNDE MEYDANA GELEN TAŞKIN VE HEYELANLARA İLİŞKİN ODAMIZIN DEĞERLENDİRMESİ

“Doğa olayları
insan eliyle afete
dönüştürülmektedir”

Trabzon ili Araklı ilçesinde meydana gelen ve aşırı yağışlara bağlı olarak sonuçlanan taşkın ve heyelanlar, bölgemizin acı biçimde deneyimlenen en önemli doğa kaynaklı afet sorunlarının başında gelmektedir. Her ne kadar meydana gelen bir doğal süreç olsa da, çoğu zaman yanlış uygulamalar sonucunda bir doğa olayı afet boyutuna ulaşmaktadır. Öncelikle son taşkın da hayatını kaybedenlerin yakınlarına baş sağlığı diliyor, zarar görenlere geçmiş olsun diyoruz.

Bu son olayda da görüldüğü üzere özellikle dere yataklarında ısrarla yapılaşmaya devam edilmesi, yüksek eğimli yamaçlara inşa edilen konutlar, kontrolsüz yapılan yol ve temel kazıları gibi olumsuz insan etkileri, maalesef bu doğal olayların afet boyutunu arttırmakta, ortaya can ve mal kayıplarının çıkmasına neden olmaktadır. Gelişmiş ülkelerdeki benzer iklim, morfoloji ve jeolojik yapıya sahip coğrafyalarda yağışlar afete dönüşmezken, yaşanan son olaylar teknik ve yönetsel tedbir ve yaptırımların ülkemizde halen arzu edilen seviyede olmadığını göstermektedir. Son yıllarda, doğa kaynaklı afetlerin önceden kestirimi ve zararlarının azaltılması konusunda bazı atılmış adımlar olsa dahi, bu girişimlerin etkisinin halen ciddi manada eksikli olduğu görülmektedir.

Uzun yıllardır Doğu Karadeniz Bölgesinde meydana gelmiş benzer taşkın ve heyelan nedenli felaketlerden yeterli ölçüde ders alınamaması, önlemeye ve zarar azaltmaya yönelik kalıcı önlem ve yaptırımların haya-

ta geçirilememiş olması ileride yaşanacak benzer olayların da maalesef kötü bir habercisi mahiyetindedir.

Samsun'dan başlayıp Hopa sınırına kadar devam eden Doğu Karadeniz Sahil şeridinde özellikle son on beş yılda meydana gelen olayların sebep-sonuç ilişkilerine bakıldığında karşımıza hep önu kapatılarak akış rejimi engellenen, içine konut, okul, fabrika vb. yapılar yapılarak akış serbestisine engel olunan dere yatakları ile yüksek eğimli, zayıf zemin ve kaya birimlerinden oluşan yamaçlara kontrolsüz kazılarla yapılan bina, yol, altyapı inşaatı gibi unsurlar çıkmaktadır. Bu olumsuzlukların giderilmesine ilişkin yaptığımız birçok teknik değerlendirmeye rağmen, aynı nedenlerden dolayı meydana gelen ciddi boyutlardaki can ve mal kayıplarının karar vericiler tarafından değerlendirilmesi gerekliliği artık kaçınılmaz bir hal almıştır.

Sonuç olarak, doğa olayları insan eliyle birer afete dönüştürülmektedir. Doğa olaylarının engellenmesi söz konusu değildir, ancak aklın ve bilimin yol göstericiliği ile zararlarının azaltılması mümkündür. Aksi takdirde geçmişte ve günümüzde olduğu gibi gelecekte de doğa olaylarının can ve mal kayıplarına sebep olmaya devam edeceği son derece açık olup ivedilikle konuya ilişkin bilimsel, gerçekçi, denetleyici somut eylemlerin bir an önce hayata geçirilmesi gerektiği hususunu kamuoyu ile bir kez daha paylaşmayı görev biliriz.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu